

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Мукачівська міська рада
Волинський національний університет ім. Лесі Українки
Поморська академія у Слупську

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
18-19 травня 2023р.

УДК 159.923.2:159.922(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол №4 від 16.05.2023р.)

C11

Становлення особистості: персоногенетичний контекст: збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 травня 2023р., Мукачево/
Ред. кол. Щербан Т.Д.(гол.ред.) та ін.–Мукачево: Вид-во МДУ, 2023.–121с.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д. психол. н, професор (голова); Гоблик В.В.–д. екон. н., професор; Моргун
А.В.– к. філолог.н., доцент; Корнієнко І.О. – д. психол. н, професор; Брецько І.І.–к. психолог.
н, доцент; Воронова О.Ю. – к. психолог. н, доцент.

людей (особливо ж із симптомами психоемоційного вигорання). Також усі учасники експериментального дослідження без будь-якого адміністративного тиску або маніпулятивного навіювання погодилися й дали усну та письмову інформовану згоду щодо участі в ньому. Звичайно, що рекрутована вибірка була детально інформована про принцип свободи дій, тобто про їхню згоду одразу ж полишити просторово-часові межі дослідження за власним бажанням, що, безперечно, не матиме жодних негативних наслідків для їхнього статусно-рольових і репутаційних позицій та преференцій.

Організаційно-процедурні аспекти емпіричного дослідження, потенційно ймовірні особливості його перебігу (особливо ж у ракурсі емпірично-психодіагностичних студій з депривованими людьми) були заздалегідь схвалені експертами з наукової етики на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології (професори Я. Гошовський, Ж. Вірна, доценти О. Іванашко, А. Кульчицька) і навчально-методичною комісією з етики факультету психології ВНУ імені Лесі Українки. Зазначимо, що рекрутування експериментальної вибірки здійснювалося згідно з принципами дотримання еквівалентності і репрезентативності. Також з метою отримання якомога повномірнішої інформації про досліджувані явища нами було здійснено диференційний підбір досліджуваних за поділом «депривація – норма». Згруповану репрезентативну і гетерогенну вибірку ми трактували як деяку мінімальну модель загальної соціальної популяції – депривовані люди. Загалом, ми дотримувалися вимог про необхідність поширення на всіх рекрутантів розроблених і сформованих нами психодіагностичних підходів, методів і методик.

Список використаних джерел

1. Гошовський Я. Ресоціалізація депривованої особистості : монографія. Дрогобич : Коло, 2008. 480 с.
2. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі : у 2 т.. Київ : Форум, 2002. Т.1. 319 с.; Т.2. 335 с.

УДК 316.454.52:004.77:378.011.3-057.87(043.2)

ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М.
Мукачівський державний університет

ІНТЕРНЕТ СПІЛКУВАННЯ У ЖИТТІ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ

Технології змінюють сучасний світ. Глобальне поширення інформаційно-комп'ютерних технологій призводить до того, що молодь, особливо студенти, більший час відводять на віртуальне спілкування, ніж на реальне. У низці сучасних досліджень встановлено, що користування Інтернет спілкуванням здатне здійснювати різноплановий та суперечливий вплив на формування та розвиток особистості: з одного боку - це інтелектуальний розвиток, самопізнання, самореалізація; з іншого – розвиток залежності, агресивності,

депресивності. Очевидно, що сучасне життя (ковід, воєнний стан) посилюють негативний вплив такого спілкування на юну особу. Звідси випливає нагальна проблема вияву і профілактики відповідних негативних та посилення позитивних явищ змін психологічних особливостей особистості, яка, навчаючись у закладі вищої освіти, активно використовує комп'ютерні технології.

Проблема психологічного впливу мережі Інтернет на особистість досліджувалася у багатьох працях [1]. Увага дослідників зосереджувалася, зокрема, на таких питаннях, як: потенціал, і психологічні особливості маніпулювання людьми із застосуванням інформаційних технологій, можливості попередження і нейтралізації відповідного маніпулювання [2 та ін.]; психологічні особливості впливу комп'ютерної віртуальної реальності на молодь [3; 4 та ін.]; психологічний феномен інтернет-залежності і його різновидів [5; 6; 7 та ін.]. Разом з тим, у проведених дослідженнях використовується підхід щодо розкриття специфіки інтернет-спілкування, тобто сьогодні не приділялася достатня увага розкриттю вагомості, значущості інтернет спілкування для сучасної молоді.

Мета дослідження: провести діагностичне опитування щодо значущості Інтернет спілкування для сучасних студентів.

Проведено опитування студентів 1 курсу економічних спеціальностей (75 осіб; 40 дівчат та 35 юнаків). В опитуванні взяли участь успішні у навчанні студенти (сер бал навчання 4,2). Студентам також пропонувалося оцінити свій рівень володіння комп'ютером за трьома критеріями: початковий рівень, середній, досвідчений. Студенти оцінили свої уміння наступним чином: 57% віднесли себе до середнього рівня, 39% до досвідчених, 4% до початківців. 95% студентів зазначили, що навчатися користуватися сучасними гаджетами є важливо. 52% студентів, які захоплюються комп'ютерними іграми віднесли себе до середнього рівня та до досвідчених. Тобто, студенти вважають, що комп'ютерні ігри сприяють знанню користування комп'ютером.

Студенти зазначали, що використовують комп'ютер для навчання: робота з текстами (85%), робота з excel таблицями (71%), робота з графікою (32%), робота з фото та відео матеріалами (52%), програмування (25%). Отримані результати засвідчують що про інтенсивне використання студентами сучасних гаджетів.

Очевидно, що дистанційне навчання зумовило інтенсивність використання комп'ютера. Це підтверджують відповіді студентів при проведенні соціологічного опитування на початку пандемії ковіду. А саме, визначаючи частку протягом тижня різних типів життєдіяльності (без урахування часу, затраченого на сон), студенти визначили у відсотках, зайнятість такими діяннями: навчання (дистанційне) – 92%; комп'ютерні ігри – 46%; комунікація в соціальних мережах, переписка – 83%. За гендерним показником слід зазначити, що у дівчат вищі показники у таких видах діяльності, як навчання, комунікація в соціальних мережах. Відповідно у

юнаків вищі показники у зайнятості комп'ютерними іграми. Доцільно відмітити, що студенти відвели час на реальне спілкування та комунікацію лише 63% [8].

В соціумі існує думка, що молодь у містах більше приділяє уваги соціальним мережам. Нами проаналізовано відповіді на зазначені вище питання за критеріями: «місто, районні центри», «село, селище». Отримано результати, які засвідчують, що немає статистичних відмінностей в активності користування сучасними гаджетами серед користувачів міста чи села. А саме, отримано наступні відсотки зайнятості за зазначеними діями: навчання для жителів міста займає – 90,2%, а для жителів села – 93,7%; комп'ютерні ігри для містян – 38,9%, для селян – 34,4%; комунікація в соціальних мережах, переписка для жителів міста – 83,2%, для жителів селищ – 88,4%. Час на реальне спілкування містяни відвели – 52,5%, жителі села – 66,3% [8].

Серед опитаних студентів 89,3% були стурбовані тим, що при дистанційному навчанні припинені безпосередні контакти з друзями. Про те для майже 10% опитаних ця ситуація є байдужою, їм вистачало і вони повністю задовольнялися спілкуванням у соціальних мережах. Також 52,8% опитаних зазначають, що до відсутності реального спілкування ставляться спокійно.

Узагальнюючи, відмітимо що для сучасних студентів Інтернет спілкування є вагомим та значущим незалежно від статі та від місця проживання.

Список використаних джерел

1. Панченко В.О. *Психологічні особливості життєстійкості молоді*. Сучасна молодь у соціально-психологічному вимірі: здобутки чернігівських психологів: монографія / за наук. ред. А.Г. Скок, О.Ю. Дроздова, Т.В. Данильченко. Чернігів: Десна Поліграф, 2017. С. 153-170.
2. Махній М. "Покоління селфі": соціалізація молоді у сфері публічної інтимності" Сучасна молодь у schools. Publishing office: Accent Graphics Communications. Hamilton, ON, 2014. Issue 5. С. 248 – 264.
3. *Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства* : монографія / авт. колектив: Н.М. Токарева, А.В. Шамне, О.О. Халік [та ін.]; ред. Н.М. Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с.
4. Brown J. Is social media bad for you? The evidence and the unknowns [Електронний ресурс]. BBC. 2018. URL: <https://www.bbc.com/future/article/20180104-is-social-media-bad-for-you-the-evidence-and-the-unknowns>. (дата звернення: 15.04.2023).
5. Немеш О.М. Соціальні мережі як провідний вид віртуального спілкування: проблематизація феномену. *Fundamental and applied reseaches in practice of leading scientific schools. Hamilton, ON* : Accent Graphics Communications, 2014. Issue 5. С. 248–264
6. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного змісту: Монографія. Київ: Слово, 2017. 391 с.
7. Янг К.С. Диагноз – интернет-зависимость. 2000. URL: <http://www.narcom.ru/ideas/common/15.html>. (дата звернення: 01.05.2023).
8. Щербан, Т.Д., Гоблик В.В. Дистанційна освіта в умовах екстремальної ситуації (на прикладі самоізоляції: березень-травень 2020 року): монографія. Мукачево : РВВ МДУ, 2020. 160 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>